

Dosarul nr. 2r-406/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: A. Brăgaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Panov, I. Secrieru, I. Țurcan)

DECIZIE

21 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/181, reprezentată de avocata Svetlana Prodan,

în cauza civilă, în procedură de examinarea a cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/181 împotriva Irinei Bantuș cu privire la încasarea datoriei pentru consumul serviciilor locativ-comunale și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 29 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit apelul declarat de Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/181, reprezentată de avocata Svetlana Prodan, ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen,

c o n s t a t ă :

La 20 august 2020 ACC nr. 55/181 a depus cerere de chemare în judecată împotriva Irinei Bantuș, solicitând încasarea datoriei pentru consumul serviciilor locativ-comunale în mărime totală de 22.192,32 de lei, formată din: suma de 13.536,99 de lei cu titlu de datorie de bază și suma de 4.655,33 de lei cu titlu de penalitate, precum și compensarea cheltuielilor de judecată în mărime totală de 4.545,76 de lei, constituită din: 545,76 de lei taxa de stat și 4.000 de lei cheltuieli de asistență juridică.

Prin încheierea din 21 august 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost acceptată în procedură scrisă de examinare a cererilor cu valoare redusă acțiunea depusă de ACC nr. 55/181.

Prin hotărârea din 15 ianuarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de ACC nr. 55/181 a fost parțial admisă. S-a încasat din contul Irinei Bantuș în beneficiul ACC nr. 55/181 suma de 13.536,99 de lei cu titlu de datorie pentru serviciile locativ-comunale, 406,10 lei taxa de stat, 1.000 de lei cheltuieli de asistență juridică și 372 de lei cheltuieli pentru citarea publică a părâtei. În rest, acțiunea depusă de ACC nr. 55/181 a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 25 februarie 2021 ACC nr. 55/181, reprezentată de avocata Svetlana Prodan, a depus cerere de apel nemotivată și netimbrată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acesteia, casarea parțială a hotărârii din 15 ianuarie 2021 a

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, în partea respingerii acțiunii, cu emiterea în această parte a unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii. Totodată, a indicat apelanta că cererea de apel motivată o va prezenta ulterior după ce va lua cunoștință cu hotărârea integrală a primei instanțe.

La 23 aprilie 2021, prin intermediul oficiului poștal, ACC nr. 55/181, reprezentată de avocata Svetlana Prodan, a depus cerere de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 202,50 de lei.

Prin încheierea din 29 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de ACC nr. 55/181, reprezentată de avocata Svetlana Prodan, ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen. S-a obligat Serviciul Fiscal de Stat prin intermediul Trezoreriei de Stat să restituie ACC nr. 55/181 taxa de stat în mărime de 202,50 de lei achitată prin ordinul de plată nr. 4381 din 16 aprilie 2021.

La 14 mai 2021 ACC nr. 55/181, reprezentată de avocata Svetlana Prodan, a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii din 29 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu soluționarea prin decizie problema respectivă prin repunerea apelului în termen.

În motivarea recursului reprezentantul recurente, avocata Svetlana Prodan, a indicat că la emiterea soluției de restituire a cererii de apel, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că hotărârea primei instanțe din 15 ianuarie 2021 a fost publicat pe pagina web a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, la 18 februarie 2021, expediat în adresa sa la 22 februarie 2021, recepționat de către ea contra semnătură la 23 februarie 2021, iar cererea de apel nemotivată a fost depusă la 25 februarie 2020. Prin urmare, comunicarea tardivă de către prima instanță a hotărârii pronunțate, a dus la omiterea de către ea a termenului legal de depunere a cererii de apel, prin ce a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că încheierea din 29 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 06 mai 2021 la adresa electronică a avocatei Svetlana Prodan indicată în cererea de apel: [XXXXXX](#) (f.d. 58), recepționată în aceeași zi, fapt confirmat de către ultima în cererea de recurs (f.d. 63).

Astfel, recursul declarat la 14 mai 2021 este în termen.

La 02 iunie 2021 în adresa Irinei Bantuș a fost expediată copia recursului declarat de ACC nr. 55/181, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 78), însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Reieșind din prevederile art. 112 alin. (2) din Codul de procedură civilă, dacă ultima zi a termenului este nelucrătoare, acesta expiră în următoarea zi lucrătoare.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului **este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii**, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 15 ianuarie 2021 Judecătoria Chișinău, sediul Centru a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a fost parțial admisă acțiunea depusă de ACC nr. 55/181.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 25 februarie 2021 ACC nr. 55/181, reprezentată de avocata Svetlana Prodan, a depus cerere de apel nemotivată și netimbrată, solicitând admiterea acesteia, casarea parțială a hotărârii din 15 ianuarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea respingerii acțiunii, cu emiterea în această parte a unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii. Totodată, a indicat apelanta că cererea de apel motivată o va prezenta ulterior după ce va lua cunoștință cu hotărârea integrală a primei instanțe, fără însă a solicita repunerea în termen a apelului.

Se reține că la 23 aprilie 2021, prin intermediul oficiului poștal, ACC nr. 55/181, reprezentată de avocata Svetlana Prodan, a depus cerere de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 202,50 de lei, la fel, fără a solicita repunerea apelului în termen.

Ca urmare, prin încheierea din 29 aprilie 2021, Curtea de Apel Chișinău a restituit apelul declarat de ACC nr. 55/181, reprezentată de avocata Svetlana Prodan, ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu argumentele recursului și cadrul legal aplicabil speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel depusă de ACC nr. 55/181, reprezentată de avocata Svetlana Prodan, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din CPC, deoarece cererea de apel a fost depusă peste termenul

de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 362 alin. (1) din CPC.

Or, după cum rezultă din actele cauzei, dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat la 15 ianuarie 2021, iar cererea de apel (nemotivată și netimbrată) a fost depusă de către ACC nr. 55/181, reprezentată de avocata Svetlana Prodan, abia la 25 februarie 2021, pe când termenul-limită de depunere a apelului *a expirat la 15 februarie 2021 inclusiv (luni)*.

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. ***La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.*** Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite prin cerere invocă această solicitare. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

La caz se constată că apelul a fost depus de către ACC nr. 55/181, reprezentată de avocata Svetlana Prodan, peste termenul legal de atac, însă apelanta nu a solicitat repunerea în termen a apelului, printr-o cerere formulată în condițiile art. 116 din CPC, cu indicarea motivelor și prezentarea probelor întru confirmarea imposibilității depunerii apelului în termenul legal. Or, repunerea în termenul de atac se face de către instanța de judecată doar în cazurile și în ordinea strict reglementată de art. 116 din CPC, care cert, expres și imperativ stipulează că repunerea în termen a actului de procedură poate fi efectuată doar *la cererea persoanei care o solicită și cu anexarea probelor ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.*

Prin urmare, ACC nr. 55/181 și avocata Svetlana Prodan, contestând hotărârea primei instanțe peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului, trebuiau să depună diligența și să întreprindă măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță prin depunerea unei cereri de repunere în termen a apelului, cu anexarea probelor justificative, prin care să se confirme imposibilitatea depunerii cererii de apel în termenul de atac prevăzut de lege. Or, instanța de apel nu era în drept din oficiu să dispună acest fapt, fără ca apelanta să înainteze personal această solicitare.

Subsecvent, în conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform art. 102 alin. (6) din Codul de procedură civilă, citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces.

Potrivit art. 105 alin. (1) și (5) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea adresată unei organizații se înmânează persoanei cu funcție de răspundere respective contra semnătură pe cotor sau, în cazul absenței acesteia, se înmânează în același mod unui alt angajat, considerându-se recepționată de organizație. Dacă părțile și alți participanți la proces sunt reprezentați de avocați, citațiile și înștiințările se expediază la sediul avocaților, recepționarea înlăturând orice viciu de citare a participanților.

În conformitate cu art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Nu poate fi reținut argumentul reprezentantului recurente ACC nr. 55/181, avocata Svetlana Prodan, precum că la emiterea soluției de restituire a cererii de apel instanța de apel nu a ținut cont de faptul că hotărârea primei instanțe din 15 ianuarie 2021 a fost publicat pe pagina web a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, la 18 februarie 2021, expediat în adresa sa la 22 februarie 2021, recepționat de către ea contra semnătură la 23 februarie 2021, iar cererea de apel nemotivată a fost depusă la 25 februarie 2020. Prin urmare, comunicarea tardivă de către prima instanță a hotărârii pronunțate, a dus la omiterea de către ea a termenului legal de depunere a cererii de apel, prin ce a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

Or, legislația procesual civilă în vigoare cert stipulează că indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, *termenul de declarare a apelului de 30 de zile prevăzut la art. 362 din CPC curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii*, dacă legea nu prevede altfel, dar nu de la data recepționării (comunicării) actului judecătoresc sau încetării circumstanțelor care au dus la omiterea termenului de procedură.

Mai mult ca atât, avocata Svetlana Prodan a cunoscut că prezenta cauză civilă va fi examinată în procedură scrisă de examinare a cererilor cu valoare redusă, fără participarea părților în proces, recepționând încă la data de 07 septembrie 2020 încheierea primei instanțe din 21 august 2020, fapt ce se confirmă prin avizul poștal de recepție a corespondenței nr. DS2101000376AS (f.d. 19).

De asemenea, avizul publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 304-312 (7632-7640) din 20 noiembrie 2020, privind informarea pârâtei Irina Bantuș că pe rolul instanței de judecată se află prezenta cauză civilă, care urma să fie examinată în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă, s-a efectuat din contul ACC nr. 55/181, iar dovada suportării cheltuielilor respective a fost prezentată primei instanțe de către avocata Svetlana Prodan, fapt ce rezultă din cererea cu privire la anexarea înscrisurilor depusă de către ultima la Judecătoria Chișinău, sediul Centru la data de 25 noiembrie 2020 (f.d. 22-24).

Cu toate acestea, ACC nr. 55/181 și avocata Svetlana Prodan, contrar dispozițiilor art. 362 CPC, nu și-au valorificat dreptul de a efectuat actul de procedură în termen și nici nu au solicitat repunerea acestuia în termen prin prisma art. 116 CPC.

La acest capitol se rețin dispozițiile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care reglementează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Dat fiind cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră drept întemeiată și legală încheierea din 29 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Colegiul reține că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele inserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/181, reprezentată de avocata Svetlana Prodan.

Se menține încheierea din 29 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, în procedură de examinarea a cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/181 împotriva Irinei Bantuș cu privire la încasarea datoriei pentru consumul serviciilor locativ-comunale și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Mariana Pitic